

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

1.1. Generelt

Undervisningsministeren fremsatte den 15. december 2004 forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Skolernes frihed, mål med undervisningen, krav til bestyrelsesmedlemmer, lærere og tilsynsførende, herunder om danskkundskaber, samt tilsyn, nr. 154, jf. Folketingstidende 2004-05, 1. samling, Tillæg A side 4601 og 4578. Lovforslaget nåede ikke at blive behandlet, inden der blev udskrevet folketingsvalg.

Nærværende lovforslag er en genfremsættelse af ovennævnte lovforslag. Der er dog foretaget et par mindre justeringer i bemærkningerne til lovforslaget.

Lovforslaget er et led i regeringens bestræbelser på at sikre et højt fagligt niveau i grundskolen og dermed give alle børn et fagligt fundament for fortsat uddannelse og beskæftigelse. Regeringen er meget opmærksom på behovet for styrkelse af fagligheden i grundskolen, jf. den netop offentliggjorte PISA-undersøgelse, og vil i forlængelse af undersøgelsens resultater foreslå en række ændringer på folkeskoleområdet. PISA-undersøgelsen viser, at de frie grundskoler i matematik og læsekompetence ikke klarer sig bedre end folkeskolen, men måske nærmere i underkanten, og behovet for en styrkelse af fagligheden på frie grundskoler vil derfor også indgå i regeringens overvejelser som led i den samlede opfølgning på PISA-undersøgelsen.

Lovforslaget er en opfølgning på regeringens strategi for bedre integration, idet regeringen lægger vægt på, at også de frie grundskoler forstærker deres indsats for at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Der er efter regeringens opfattelse behov for, at de frie grundskoler også udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Endelig finder regeringen, at der bør ske en lovfæstelse af skolernes

grundlæggende frihed til – inden for de rammer, som lovgivningen giver herfor – at give en undervisning, der stemmer med skolens egen overbevisning, at tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med denne overbevisning samt til at afgøre, hvilke børn den vil have som elever på skolen. Hermed sikres bl.a. en større grad af klarhed i selve lovens tekst om, at hensynet til skolernes ret til udøve deres frihed skal indgå med stor vægt i tilsynet, når der skal træffes afgørelse om, hvorvidt en skole overholder en eller flere af lovens øvrige bestemmelser, herunder de bestemmelser med øgede krav til skolernes undervisning, som er indeholdt i lovforslaget. Dette må anses for væsentligt, når der samtidig i lovforslaget stilles forslag om øgede krav fra samfundets side, som de frie grundskoler skal leve op til som betingelse for at kunne have den betydelige frihed, som de fortsat skal have.

Lovforslaget indeholder i bemærkningerne nedenfor samtidig en status over observationer i forbindelse med resultater af den målrettede tilsynsindsats, der i perioden 2000-2004 har været ført med de frie grundskoler. Hermed har regeringen afgivet den redegørelse om tilsynet med undervisningen ved de frie grundskoler, som i Supplerende Regeringsgrundlag – Vækst, Velfærd, Fornyelse II blev bebudet til afgivelse i efteråret 2004.

1.2 Undervisningsministeriets målrettede tilsynsindsats

1.2.1. Tilsynsbesøg

I perioden 2000 – 2004 har Undervisningsministeriet gennemført en række tilsynsbesøg på de frie grundskoler.

Første besøgsrunde gennemførtes i efteråret 2000 og omfattede besøg på 20 frie grundskoler med hovedsageligt tosprogede elever. 5 skoler blev herefter sat under yderligere tilsyn, og 3 skoler blev anbefalet at benytte Undervisningsministeriets særlige konsulentfunktion om råd og vejledning.